

A régi EU-tagállamok nem álltak mellénk

Népszabadság 2010.10.19.

Maximilian Teleit, az Amerikai Magyar Koalíció elnökét a vízummentességért folytatott lobbitevékenység „kulisszatitkairól” kérdeztük.

Szöcs László Washington

– George W. Bush elnök pénteki bejelentése, amelyet ön a vendégek első sorában hallhatott a Fehér Ház Rózsakertjében, továbbra is kérdőjelet hagyott maga után azt illetően: mikortól is él a vízummentesség...

– Kidolgozatlan részletek már nincsenek, de tudnunk kell még, mi a pontos dátum. Én arra összpontosítanék, hogy milyen nagy dolog ez a bejelentés, milyen hosszú utat zárunk ezzel le, és mekkora mérföldkővet jelent a kétoldalú kapcsolatokban. Kicsit meglep, hogy a pontos dátummal kapcsolatos spekuláció ekkora figyelmet kap. Elvégre a dolgok eddigi iránya szerint csak jövő januárban lett volna esedékes a szabad utazás, ha tehát előbb következik be, az váratlan nyereség.

– Voltak, akik szeptember 11-e után kilátástalannak ítélték, hogy az USA jelentősen bővítsa a vízummentes országok körét. Melyek voltak a fő akadályok,

Maximilian Telei

amelyeket le kellett küzdeni a washingtoni nyomásgyakorlásban?

– A kongresszus tagjainak jó része nem volt tisztában vele, hogy a vízumkényszer milyen problémát jelent, mekkora feszültséget okoz az érintett országok körében. Ők napi szinten az USA két háborújával, az amerikai gazdasági nehézségekkel és hasonló ügyekkel foglalkoztak. Egyszerűen fel kell őket világosítani, egyenként, levélben, telefonon, személyesen, a legfontosabb döntéshozókra összpontosítva közülük. Több mint négyszáz kongresszusi taggal számolva ez a folyamat több mint egy évig tartott. A

„szeptember 11-e törvény” tavaly augusztusi elfogadása fordulópont volt. Lehetőséget adott az elnöknek, hogy „rugalmas” megoldásra jusson a jól teljesítő országokkal.

– Felkarolta-e a vízummentesség ügyét az Európai Unió?

– A régi tagállamok, Amerika régi szövetségesei egyáltalán nem álltak mellénk – ha azt nem is állíthatom, hogy tevélegesen akadályozták volna a törekvéseinket. De sem nyilvánosan, sem diplomáciailag nem támogattak bennünket. Attól tartottak, hogy ha az USA átalakítja az Európára vonatkozó vízumpolitikáját, akkor az ő polgárai, akik igen kedvező lehetőséget élveznek, rosszabbul járnak. Ez a félelmük az ESTA, az elektronikus utazási jóváhagyási rendszer kiterjesztésével be is következett.

– A közép-európai országok összefogtak-e egymással?

– Összefogtak, koalícióra léptek a „vízumminőségért”, ahogy nevezték, de külön-külön is próbálkoztak. A lényegük nem csatlakoztak ehhez a körhöz. Bátran mondhatom, hogy a törekvésekben a magyarok vezető szerepet játszottak, nemcsak a mi szervezetünk vagy például az Amerikai Kereskedelmi Kamara, de – kemény munkával – a jelenlegi és az előző washingtoni nagykö-

vet, Somogyi Ferenc és Simonyi András is. Amerikai részről ugyanígy kiemelhetem April Foley és George Herbert Walker III nagykövetelek döntő szerepét az utazási szabadság megvalósításában.

– Az amerikai magyar lobbitevékenység két fő csapásirányának számított az elmúlt két évtizedben a NATO-tagság, illetve a vízummentesség kivívása. Milyen feladatokon dolgoznak tovább?

– Maradnak ilyenek bőven. Most elsősorban a közép-európai, elsősorban a magyar energiafüggőség csökkentéséhez, a diverzifikáláshoz nyújtott segítségen dolgozunk; ennek elérése az USA és a NATO számára is biztonságpolitikai érdek. Az Amerikai Magyar Koalíció munkálkodik az üzleti környezet javításán Magyarországon, illetve Közép-Európa emberjogi problémáin is. Alapvető, hogy összpontosítsunk a növekvő feszültségekre, amelyet a szlovák politika gerjeszt. Szerepünk volt abban, hogy amerikai részről a kisebbségi kérdés felvetődött George W. Bush amerikai és Ivan Gasparovic szlovák elnök találkozáján. A szlovák politika nem juthat „ingyenúthoz” a magyar kisebbség rovására; nem használhat terméketlen szlogeneket a magyar politikusok ellen.